

Nr 38/1972.

Å l a n d s l a n d s k a p s s t y -
r e l s e s framställning till Ålands
landsting med förslag till landskapslag
angående ändring av landskapslagen om
lotterier.

Under innevarande års vintersession hemställde landstinget hos landskapsstyrelsen om en allsidig utredning rörande möjligheterna, att främst för miljövärdande ändamål, erhålla utökade inkomster till landskapets enskilda medel samt att landskapsstyrelsen med denna utredning som grund skulle inkomma med förslag till eventuella lagstiftningsåtgärder i ärendet. Landskapsstyrelsen tillsatte med anledning av hemställningsbeslutet en kommitté med uppdrag att uppgöra en utredning om olika möjligheter att finansiera åtgärder inom miljövärdan. Kommittén avgav sitt betänkande den 10 oktober 1972 (Bet. 3/1972).

I det betänkande, som lag- och ekonomiutskottet avgav i anledning av hemställningsmotionen, som låg till grund för landstingets nämnda beslut, framhöll utskottet bl.a. att penningautomatmedel till någon del även borde användas för miljövärdande ändamål, särskilt som penningautomatföreningens överskott under senare år stigit avsevärt. Landskapsstyrelsen konstaterar att penningautomatföreningens bruttoinkomster efter avdrag av hyror för uppställningsplatser under åren 1968-1971 undergått följande utveckling:

1968	1969	1970	1971
325.000	428.000	510.000	704.000

För innevarande år beräknas överskottet stiga till över 800.000 mark. Med beaktande av de enskilda medlens nuvarande trängda läge och då en utvidgning av i lagen nämnda ändamål för användningen av penningautomatföreningens medel samtidigt skulle kunna lätta trycket på andra anslag, har landskapsstyrelsen funnit det ändamålsenligt att föreslå en sådan ändring i lotterilagen att penningautomatmedel skulle få ett vidare användningsområde. En sådan åtgärd motiveras förutom av den oväntat stora ökningen av penningautomatmedel också av att dessa medel till största delen erhållits genom turismen och därför borde användas för ändamål som sammanhänger med turismen, särskilt för att motverka vissa negativa följder som uppstått genom den stora resandeströmmen till landskapet.

Förslaget innebär att i huvudsak all allmännyttig verksamhet i landskapet skulle kunna stödas eller främjas med penningautomatmedel. Landskapsstyrelsen har därför slopat uppräknningen av de ändamål för vilka medlen skulle användas och i stället infört ett stadgande om att dylika medel skulle användas "för allmännyttiga ändamål". Landskaps-

styrelsen anser dock att de sammanslutningar, som nu erhåller bidrag av penningautomatmedel för i gällande lag nämnda ändamål även framdeles i första hand bör kunna tillförsäkras rätten till sådana medel för sin verksamhet. Därutöver kunde penningautomatmedel användas för stödande av exempelvis miljövårdande åtgärder, yrkesutbildning och kulturell verksamhet samt för inlösen av områden för rekreation och fritidsverksamhet. Bl.a. skulle skärgårdsstiftelsens verksamhet på detta sätt kunna främjas.

De ändamål, för vilka detta anslag skall användas, skulle fastställas av landstinget i den enskilda årsstaten. Landskapsstyrelsen skulle sålunda såsom tidigare fatta besluten om beviljande av anslag i enskilda fall. Beträffande fördelningen, skulle liksom tidigare Penningautomatföreningens styrelse uppgöra förslag som förelägges landskapsstyrelsen. Angående detaljfrågorna i övrigt skulle närmare stadgas i landskapsförordning.

Enligt 1 § skulle föranstaltandet av lotterier vara förbehållet antingen landskapet eller den som därtill erhållit landskapsstyrelsens tillstånd på sätt närmare i lagen stadgas. Angående landskapets lotteriverksamhet stadgas i 3 §, där det föreskrives att hållandet av penningautomater och andra i 1 § 3 mom. avsedda spelanordningar antingen skulle förbehållas landskapet eller med särskilt tillstånd en för detta ändamål grundad förening, d.v.s. Ålands penningautomatförening. Med i 1 § 3 mom. avsedda spelanordningar avses närmast "enarmade banditer" eller "Jack pots" och ruletter.

Den 19 december 1969 har i riket den s.k. Spelkasinokommitténs betänkande givits (Bet. 1969:B 103). Detta betänkande innehåller bl.a. förslag till lagändringar som skulle innebära att kasinoverksamhet kunde tillåtas i vårt land. För att sådan verksamhet skall kunna bedrivas i landskapet förutsättes förutom ändringar av vissa landskapslagar även ändring av 4 § 43 kap. strafflagen, vilket stadgande faller under rikets lagstiftningsbehörighet. Landskapsstyrelsen kommer att i särskild framställning föreslå att landstinget till riksdagen överlämnar en lagmotion med förslag till ändring av nämnda stadgande i strafflagen.

Ifall spelkasino i framtiden skulle inrättas i landskapet, borde sådan verksamhet också bedrivas i landskapets regi. Landskapsstyrelsen anser dessutom att även i andra fall hållandet av automatspel kunde förbehållas landskapet, särskilt som denna verksamhet ombord på färjorna sannolikt kunde ges en större omfattning, sedan Högsta domstolen nu tagit ställning till frågan om hållandet av penningautomater ombord på bilfärjorna, medan de befinner sig på internationellt vatten.

Högsta domstolen har nämligen i ett den 29 september 1972 givet utslag i ett mål angående hållande av spelautomater på vissa i landet registrerade fartyg funnit, att av penningautomatförordningens stadganden den slutsatsen kan dragas, att dessa bestämmelser icke är avsedda att tillämpas annorstädes än inom finskt territorium, varför hållande av dylika automater utanför landet utan tillstånd icke betraktas som straffbar gärning. Detta är dock enligt Högsta domstolen fallet, om dessa automater användes, medan fartyget befinner sig inom landets territorialgräns.

Då det ur praktisk synpunkt är synnerligen svårt att övervaka användningen av penningautomater ombord på fartyg medan fartyget befinner sig på resa, har landskapsstyrelsen ansett det vara riktigt att för sådan verksamhet ombord på fartyg skulle iakttagas samma bestämmelser som i land, oberoende av var fartyget befinner sig. Landskapsstyrelsen har dock begränsat lagens tillämpning till i landskapet registrerade fartyg och till sådana övriga i landet registrerade fartyg, som går i regelbunden trafik uteslutande mellan hamn i landskapet och i utlandet. På samma sätt som icke åländska företag, som utsträcker sin verksamhet till Åland, är underkastade åländsk lagstiftning, bör sådan lagstiftning kunna tillämpas på i landet registrerade fartyg, som är i trafik enbart mellan landskapet och utlandet. Förslag härom ingår i ett nytt stadgande i 1 § 6 mom.

Då vissa föreningar för att stärka sin ekonomi ibland brukar anordna bingospel för föreningens medlemmar i anslutning till föreningsmöte, där andra personer icke ges tillfälle att närvara, och dylika spel icke torde ha medfört några olägenheter, har landskapsstyrelsen funnit skäl att fortsättningsvis uttryckligen möjliggöra sådana spel utan särskilt tillstånd. Formuleringen i den nu gällande 1 § 3 mom. "till allmänhetens begagnande" torde i och för sig redan innebära att lagen icke skall tillämpas på nyssnämnda bingospel, men för att undvika tolknings-svårigheter har landskapsstyrelsen ansett det befogat att genom ett uttryckligt stadgande föreskriva att lagen icke skall tillämpas i dylika fall.

Ändringen av 2 § 1 mom. är motiverad av att från gällande 1 § utslutits stadgandet om för vilket syfte lotterier uteslutande får föranstaltas. Beträffande varulotterier föreslås nu ingå ett stadgande i 2 § 1 mom. om att sådana får beviljas endast för välgörande eller annat ideellt ändamål.

Lagen föreslås träda i kraft omedelbart. Penningautomatföreningens under år 1972 insamlade medel fördelas först under år 1973. Den föreslagna lydelsen av slutstadgandet innebär sålunda en ändring av villkoren i föreningens tillstånd. Till framställningen fogas i enskilda årsstaten ingående förslag till fördelning av 1972 års penningautomatmedel.

- 4 -

Med hänvisning till det anförda får landskapsstyrelsen vördsamt förelägga Landstinget till antagande

L a n d s k a p s l a g
angående ändring av landskapslagen om lotterier.

I enlighet med Ålands landstings beslut ändras 1 § 1 mom., 2 § 1 mom. och 3 § landskapslagen den 15 april 1966 om lotterier (10/66) samt fogas till lagens 1 § nya 6 och 7 mom. såsom följer.

1 §.

Lotteri må föranstaltas av landskapet eller med tillstånd av landskapsstyrelsen på sätt i denna lag stadgas.

Angående föranstaltande av lotterier ombord på passagerarfartyg, som äro registrerade i landskapet, och ombord på i riket registrerade fartyg, under den tid dessa uteslutande användas i regelbunden trafik mellan landskapet och utländsk hamn, gäller vad i denna lag är stadgat.

Stadgandena i denna lag tillämpas icke på varulotteri, som i 2 § 1 mom. avsedd sammanslutning anordnar för sina medlemmar i samband med möte för sammanslutningens medlemmar under förutsättning att icke andra personer få tillträde till lokal där spelet försiggår.

2 §.

Varulotteri må föranstaltas i syfte att hopbrunga medel för välgörenhet eller annat ideellt ändamål endast av i landet registrerad förening eller självständig stiftelse eller annat sådant samfund som verkar för sagda ändamål.

3 §.

Hållandet av penningautomater och andra i 1 § 3 mom. avsedda spelanordningar mot betalning är förbehållet landskapet och med landskapsstyrelsens tillstånd Ålands penningautomatförening, vilken grundats genom landskapsförordning för att bedriva sådan verksamhet. Härigenom influtna medel skola upptagas i landskapets enskilda årsstat och på sätt landstinget närmare fastställer användas för att främja och stöda allmännyttig verksamhet i landskapet.

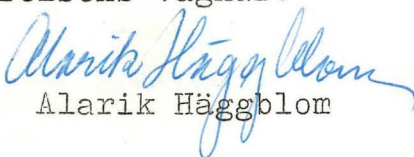
Ålands Penningautomatförening skall årligen till landskapsstyrelsen inlämna förslag till fördelning av de inkomster föreningen under föregående år uppburit genom hållandet av i 1 mom. avsedda spelanordningar.

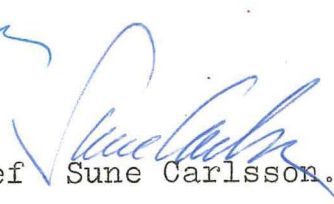
Denna lag träder omedelbart i kraft.

Tillstånd att föranstalta lotterier, vilka beviljats i stöd av tidigare gällande lag skall gälla utan hinder av vad i denna lag är stadgat, dock så att vid fördelningen av i 3 § avsedda medel, vilka influtit under år 1972 eller därefter, skall iakttagas vad i denna lag stadgas.

Mariehamn, den 31 oktober 1972.

På landskapsstyrelsens vägnar:

Lantråd Alarik Häggblom

Lagberedningschef Sune Carlsson.

Bilaga till landskapsstyrelsens framställning ang.ändring av landskapslagen om lotterier.

Utdrag ur detaljmotiveringen i landskapsstyrelsens förslag till årsstat för landskapets enskilda medel 1973.

UTGIFTER.

3 Huvudtiteln. Hälso- och sjukvården samt sociala uppgifter.
=====

III. Användningen av Ålands penningautomatförenings avkastning.

3 Ht.III:1. Understöd. (r-f).

Anslag 800.000 mark. Ökning 300.000 mark.

Den nya landskapsförordningen innehållande närmare bestämmelser angående penningautomatföreningens verksamhet har godkänts av Ålandsdelegationen och kommer att publiceras inom kort. De nya bestämmelserna angående verksamheten träder i kraft från 1.1 1973.

Landstinget har förelagts ett förslag till ändring av landskapslagen om lotterier vari föreslås, att de ändamål, för vilka penningautomatmedlen skall få användas utvidgas att i stort sett omfatta all allmännyttig verksamhet. Av denna anledning har den på basen av hittills gällande lag i budgetens sifferstat gjorda uppdelningen slopats. Såsom ett enda utgiftsmoment upptages därför ett belopp om 800.000 mark, vilket beräknas stå till disposition för utdelning under år 1973.

De sammanslutningar, som nu erhåller penningautomatmedel för i gällande lag nämnda ändamål bör dock även framdeles i första hand tillförsäkras rätten till sådana medel för sin verksamhet. Fördelningen på dessa ändamål föreslås ske genom angivande därav i motiveringen. Resterande del bör därefter kunna användas för andra ändamål, t.ex. miljövårdande åtgärder, yrkesutbildning, kulturell verksamhet etc. eller för utgifter av engångsnatur.

Följande fördelning föreslås under år 1973.

<u>Ändamål</u>	<u>Belopp</u>	
1. 1) för främjande av den allmänna folkhälsan	200.000	
2) för stödjande av barnskyddet	75.000	
3) för vård av psykiskt utveck- lingsstörda	30.000	
4) för stödjande av åldringsvård	30.000	
5) för -"- av invalidvården	30.000	
6) utvecklande av ungdomsfostran	20.000	
7) för skyddande och räddande av människoliv vid katastrofer	30.000	
8) upprätthållande av för envar öppna semesterplatser eller härmed jämförligt främjande av möjligheterna till semester	<u>5.000</u>	420.000
2. Till landskapsstyrelsens disposition för understöd för andra ändamål el- ler utgifter av engångsnatur		<u>380.000</u>
	Summa mk	800.000
		=====

Angivna belopp föreslås prövas höjda med 20 % försåvitt särskilda behov föreligger eller avkastningen av penningautomatverksamheten skulle bli större än beräknat.

För 1973 har aktualiserats understöd av engångsnatur för bl.a. bekostande av telefonanslutning till Sundbacka skärgård och katastroflager vid flygfältet i Mariehamn.

Telefonanslutning till Sundbacka beräknas kosta c. 60.000 mark. Bidrag föreslås utgå under två år. Landskapsstyrelsen avser att fastställa villkoren för användningen av bidraget och för de andelar som gäller för anslutning till andra än den bofasta befolkningen.